Vlasti moraju okončati sramno i grubo kršenje principa jednakopravnosti

Dana 22. decembra 2009. godine, Veliko vijeće Evropskog suda za ljudska prava donijelo je presudu u istaknutom predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine u kojoj se navodi da Ustav BiH i izborni zakoni sadrže diskriminatorne odredbe koje onemogućavaju građanima koji ne pripadaju kategoriji "konstitutivnih naroda" da se kandidiraju na izborima za funkcije člana Predsjedništva BiH i delegata u Domu naroda BiH.

Presuda je donesena nakon potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju 2008. godine između BiH i Evropske unije. Ovim sporazumom, Bosna i Hercegovina se obavezala da će rješavati prioritete iz Evropskog partnerstva, a jedan od njih je izmjena izbornog okvira u vezi sa članovima Predsjedništva BiH i delegatima u Domu naroda, kako bi se osiguralo puno poštivanje Evropske konvencije o ljudskim pravima i postprijemnim obavezama prema Vijeću Evrope.

Suština ove desetogodišnje presude je jasna: Svi građani BiH treba da imaju ista prava. Ovo nije nikakva radikalna ideja. Ovo je način kako funkcioniraju normalna demokratska društva. Diskriminacija po osnovu nečije nacionalne pripadnosti je oblik rasne diskriminacije, i stoga je krajnje teška. Sud u svojoj presudi smatra da se različito postupanje koje se isključivo ili u kritičnom obimu zasniva na etničkom porijeklu

pojedinca ne može objektivno opravdati u savremenom demokratskom društvu koje je izgrađeno na principima pluralizma i poštovanja različitih kultura. Ovom presudom vlastima BiH je naloženo da poduzmu potrebne korake da zaštite prava građana te time okončaju diskriminaciju po osnovu rasne i etničke pripadnosti. Međutim, deset godina nakon donošenja presude Evropskog suda za ljudska prava, diskriminacija se i dalje nastavlja, budući da ova presuda nije implementirana.

„Aneks 4 Daytonskog sporazuma, koji je Ustav ove zemlje, kaže da je Bosna i Hercegovina demokratska država, koja funkcionira u skladu sa vladavinom prava te da se Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda i njeni protokoli u Bosni i Hercegovini direktno primjenjuju i imaju prednost nad svim drugim zakonima. Imajući to na umu, krajnje je vrijeme da se svakom građaninu BiH pruži jednak tretman, što je također utvrđeno Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima UN-a," rekao je visoki predstavnik Inzko.

Presuda u slučaju Sejdić-Finci nije jedina presuda ovog suda koju vlasti BiH uporno zanemaruju. Vlasti također moraju poduzeti korake koje je sud naložio u predmetima Zornić, Pilav i Šlaku, što bi okončalo diskriminaciju po osnovu etničke pripadnosti i prebivališta.

„Cilj je uvijek isti – ukinuti diskriminaciju", izjavio je visoki predstavnik. „Ovo je centralni element kojim se Bosna i Hercegovina može učiniti stvarnim domom svih njenih građana, bez obzira na etničku pripadnost. Izabrani lideri ove zemlje treba da se srame što za cijelu jednu deceniju nisu implementirali presudu Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Sejdić-Finci, jer na taj način održavaju postojanje diskriminacije".

Kako je visoki predstavnik konstatirao nakon posljednje sjednice PIC-a, vlasti BiH „neke građane tretiraju kao manje jednakopravne od drugih", naglasivši da su svi građani BiH kažnjeni sadašnjim nepravednim sistemom, koji je on opisao kao

„nepodnošljiv“.